

Razumevanje i praktikovanje interkulturalnog učenja kod mladih

Priručnik za omladinske
radnike, nastavnike i
omladinske lidere

Priručnik je razvijen u okviru projekta
"Moć dijaloga
Interkulturalni dijalog kao moćan instrument za razvoj i mobilnost mladih"
implementirala 4 člana konzorcijuma iz WB6
Projekte Vullnetare Nderkombetare
KREATOR Dens Kumanovo
AzBuki
InnovActive Center for Social Improvement , Kosovo*
Uz finansijsku podršku
Regionalne kancelarije za omladinsku saradnju (RYCO)

Priručnik su razvili:

Oltiana Rama

Katerina Dimovska

Napisano na engleskom jeziku i dizajnirano:

Maire Rowland

* Ova oznaka ne dovodi u pitanje stavove o statusu i u skladu je sa Rezolucijom SB UN 1244 i Mišljenjem ICJ-a o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

PRIZNANJE

Ovaj priručnik je kreiran kao dokumenti koji mogu pomoći prosvetnim radnicima, omladinskim radnicima i mladima u razumevanju i praktikovanju interkulturalnog učenja i dijaloga u omladinskom polju.

Zahvalni smo svima koji su omogućili da se razvije ovaj priručnik i bude dostupan onima kojima bi mogao koristiti u svom svakodnevnom životu i radu.

Pre svega, zahvaljujemo RYCO na poverenju i podršci u sprovođenju projekta „Moć dijaloga: Interkulturalni dijalog kao moćan instrument za razvoj mladih i mobilnost“ odakle je ovaj priručnik razvijen.

Zahvaljujemo se organizacijama, članicama konzorcijuma na profesionalnosti, strpljenju i posvećenosti da ovaj projekat bude uspešan i upečatljiv (Projekte Vullnetare Nderkombetare iz Albanije, KREATOR Dens Kumanovo iz Severne Makedonije, AzBuki iz Srbije, i InnovActive Center for Social Improvement sa Kosova). Značajno je da su se organizacije potrudile da aktivno uključe 12 škola u projekte mobilnosti i razmene među WB6. Zahvaljujući njima imali smo priliku da zajedno radimo nedelju dana u Tirani (02. do 08. februara) sa veoma produktivnom i posvećenom grupom nastavnika srednjih škola, omladinskih radnika i omladinskih lidera.

Na idejama i doprinosu metodama korišćenim u ovom priručniku su vredno radili:

Migjen Krasniqi, Dragana Lazerević, Matilda Zizolli, Anita Stojchecska, Albania Janko, Blerim Sherifi, David Živković, Dafina Daka, Danijel Mišić, Dejan Kitanović, Dragana Stanković Krstić, Elena Manevska, Egla Uka, Ermira Ymeraj, Fabiola Danaj, Getoarë Mulliqi, Ivan Nikolić, Maja Obradović, Prespë Gashi, Rame Hajraj, Suzana Petrović, Sara Mihajlovska i Ylli Thaqi.

Ovom prilikom im se svima zahvaljujemo.

SADRŽAJ

Uvod	6
Deo 1: Razumevanje interkulturalnog učenja i dijaloga	9
1.1. Ključni aspekti / koncepti	
#Kultura	
##Identitet	
#Kulturna raznolikost	
#Stereotipi, Predrasude i Diskriminacija	
#Interkulturalne kompetencije	
1.2 Koj je rezultat interkulturalnog učenja?	15
#Aktivno učešće mladih	
#Mir	
#Pomirenje	
1.3. Kako postizemo i praktikujemo interkulturalno učenje?	16
#Omladinske razmene i mobilnost	
#Regionalna saradnja	
2. Zašto je međukulturalno učenje i dijalog važno za WB6 i koja je uloga mladih?	19
2.1. Zašto je važno?	
2.2. Koja je uloga mladih?	
Neformalni alati za vežbanje međunarodnih kompetencija za učenje i obrazovanje za mir	24

Tirana, Albania

"We are superheroes, none of us individually, but all of us together."

Hank Green

UVOD

Čemu ovaj priručnik?

Ovaj priručnik je razvijen da pomogne omladinskim radnicima, nastavnicima i omladinskim liderima u njihovom radu sa mladima na razumevanju i praktikovanju interkulturalnog učenja i dijaloga kao načina da doprinesu miru i pomirenju u WB6.

Od čega se sastoji priručnik?

Priručnik je sastavljen od 3 glavna dela. Prvi deo je sažetak glavnih ideja elemenata interkulturalnog učenja, mira i pomirenja sa ciljem razumevanja tema. Drugi deo predstavlja sažetak o ulozi mladih u interkulturalnom dijalogu i zašto je njihova uloga ključna za bolji region. Mladi ljudi imaju inspiraciju, ideje, pozitivnu energiju, sposobnosti i snagu da naprave dobre promene.

Poslednji deo ovog priručnika donosi konkretne alate i savete kako koristiti neformalno obrazovanje za korišćenje interkulturalnog učenja i dijaloga sa mladima u praksi. Postoje vrlo praktični alati i saveti koji se koriste u omladinskom radu, veoma korisni za aktivnosti sa mladima u školi, univerzitetima, omladinskim grupama, letnjim školama, izletima, izletištima, razmenama mladih, seminarima, mobilnostima itd. Ove radionice su razvili učesnici koji su pohađali obuku o izgradnji kapaciteta koja je održana u

februaru 2020. godine u Tirani u Albaniji.

Зашто тема интеркултуралног учења на Западном Балкану?

Prošlost i trenutna istorija Balkana koji utiču na život svakog od nas pokazali su da postoji potreba za promenom percepcije i stavova mladih prema našim susedima korišćenjem interaktivnog pristupa i podržavanjem mobilnosti mladih. Stereotipi i predrasude dovode do diskriminacije i mržnje, a mladim ljudima se mora dati prilika da prepoznaju i pronađu načine kako ih prevazići. Kroz razumevanje i praktikovanje interkulturalnog učenja i interkulturalnog dijaloga mladi ljudi postaju svesni sličnosti među sobom, razvijaju poštovanje prema različitostima i ne doživljavaju ih kao pretnje, počinju bolje da razumeju svoj identitet i kulturu i otvoreniji su za istraživanje, prepoznavanje i prihvatanje različitih kultura.

Interkulturalno učenje vodi mlade ka miru i pomirenju. Ti koncepti su privlačni i praktični, svakodnevni su aspekti svih, lako ih je razumeti i praktikovati ako mladima povećavamo razumevanje i svest.

Rezime projekta „Moć dijaloga“

Projekat „Moć dijaloga“ promovisao je i olakšao interkulturalni dijalog i učenje među mladima, nastavnicima i omladinskim radnicima sa Zapadnog Balkana. Omogućeno je održivo partnerstvo između omladinskih organizacija i srednjih škola u WB6.

Projekat je objedinio regionalne i lokalne aktivnosti u Albaniji, Kosovu, Severnoj Makedoniji i Srbiji, koje su doprinele ostvarenju ciljeva projekta.

Projekat su sprovele 4 organizacije civilnog društva iz WB6 u partnerstvu sa 12 srednjih škola i dva univerziteta i uz finansijsku podršku Regionalnog ureda za saradnju sa mladima (RYCO).

Glavne aktivnosti projekta su:

- Kurs za obuku 27 omladinskih radnika i nastavnika o interkulturalnom dijalogu i kako olakšati interkulturalni dijalog među mladima. Tokom obuke razvijeni su novi alati i metode za olakšavanje interkulturalnog dijaloga i sažeti u ovom priručniku koji je dostupan na engleskom, albanskom, makedonskom i srpskom jeziku;
- lokalne radionice: 12 lokalnih radionica realizovanih u srednjim školama sa učenicima i mladima sa smanjenim mogućnostima iz Albanije, Kosova, Severne Makedonije i Srbije;
- Razmena mladih za 32 učenika i mladih iz marginalizovanih grupa koje praktikuju kompetencije u interkulturalnom učenju;
- jačanje kulturnog razumevanja, različitosti i tolerancije;
- Internet kampanja koja isporučuje kalendar i deli lične priče sa vršnjacima.

Projekat je bio usmeren na nastavnike, omladinske radnike, omladinske vođe, mlade ljude sa i bez manje mogućnosti i učenike srednjih škola.

Skopje, North Macedonia

"Alone we can do so
little; together we can
do so much."

Helen Keller

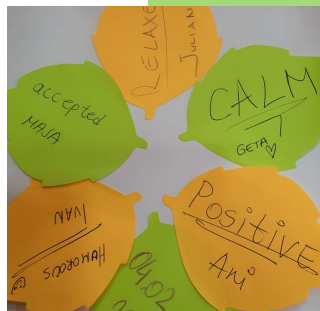
RAZUMEVANJE INTERKULTURALNOG UČENJA I DIJALOGA

1.1. 1.1. KLJUČNI ASPEKTI / KONCEPTI

Interkulturalno učenje odnosi se na sticanje znanja i veština koje podržavaju sposobnost učenika da razumeju kulturu i komuniciraju sa ljudima iz kultura različitih od svojih.

Po definiciji, to je proces povećanja svesti i boljeg razumevanja sopstvene kulture i drugih kultura širom sveta. Cilj interkulturalnog učenja je povećati međunarodnu i međukulturalnu toleranciju i razumevanje, promovisati mir i saradnju ljudi različitog porekla.

Kad se međukulturalno učenje može razumeti, onda može biti prisutan i interkulturalni dijalog. Međukulturalni dijalog je presudan u sprečavanju i okončanju sukoba, promoviše pomirenje i saradnju.

#Kultura

Sastavni deo interkulturalnog učenja je razumevanje kulture i način na koji kultura oblikuje pojedince i zajednice.

Mnogi od nas bi pitali šta je kultura. Način života? Skup društvenih praksi? Sistem verovanja? Zajednička istorija ili skup iskustava? Kultura može biti sinonim za zemlju, regiju, nacionalnost ili može preći nekoliko država ili regiona. Može se posmatrati iz mikro perspektive, iz perspektive pojedinca ili procesno orijentisane perspektive.

Kultura ima mnogo definicija, ali sve imaju zajedničko osnovu, da je kultura sistem vrednosti i normi koje deli grupa ljudi i da, kada se sabere zajedno, predstavlja dizajn života gde su vrednosti apstraktne ideje o onome što grupe veruju da je dobro ili ispravno, loše ili pogrešno, a gde su norme socijalna pravila i smernice propisuju odgovarajuće ponašanje u određenim situacijama.

2002. godine UNESCO je kulturu definisao kao „skup karakterističnih duhovnih, materijalnih, intelektualnih i emocionalnih karakteristika društva ili društvene grupe i koji obuhvata, pored umetnosti i književnosti, stil života, načine zajedničkog života, sisteme vrednosti, tradicije i verovanja“.

Kako je interkulturalno učenje proces kulturnog razumevanja, prvo mora se spoznati sopstvena kultura da bi se razumele, poštovale i prihvatile druge kulture.

Kako da razumemo našu kulturu?

Ako pronađete odgovor na sledeća

pitanja, moći ćete bolje da razumete svoju kulturu.

Možete napraviti i svoj kulturni cvet i videti šta ćete dobiti. U svaku laticu cveta napunite odgovor za sebe.

- What is defined as 'good' and 'bad' in your community?
- How are families structured?
- What is the relationship between men and women?
- How is time perceived?
- Which traditions are important?
- What languages are spoken?
- What rules govern the consumption of food and drink?

Često mnoge definicije govore o kulturi kao ledenom brijegu koji se sastoji od spoljašnje i unutrašnje kulture. Spoljašna kultura je vrh ledenog brijega ili ono što je vidljivo, ove informacije možemo dobiti putem interneta, kroz filmove ili kratka putovanja u inostranstvo, ali veliki deo ledenog brijega je ispod površine što je unutrašnja kultura. Ona obuhvata vrednosti, uverenja i obrasce mišljenja koji utiču na naše ponašanje.

Ako se nalazimo na malom brodu koji se približava ledenom bregu i svesni smo samo spoljašnje kulture, riyikujemo sudar. Ako razumemo unutrašnju kulturu, možemo to koristiti i izbeći nesporazume i sukobe. Radoznavo i aktivno učestvujući u dijalogu počinjemo sa boljim pogledom na ostatak ledenog brega. Važno je ne samo posmatrati različite kulture, etničke pripadnosti, nacionalnosti i rodove, već se aktivno uključiti. Ne možemo istinski razumeti drugu kulturu bez interakcije sa njom.

Kako vidite da drugi utiču na vašu kulturnu perspektivu i kako drugi vide da vi utičete te njihovu? Šta se događa kada govorite, da li vas ljudi iz drugih kultura razumeju na način na koji ste nameravali? Najlakši način za razumevanje nekoga je da razgovarate sa njima, razumete njihove potrebe, njihovu perspektivu i njihovu misaonu liniju. Komunikacijom i slušanjem onih iz različitih kultura popunjavamo ove praznine. Počinjemo da vidimo potpunu sliku koja nam omogućava da u skladu s tim prilagodimo svoje percepcije i akcije.

Ukratko: Kultura je ono što nas oblikuje, oblikuje naš identitet i utiče na naše ponašanje. Kultura je naš „način postojanja“.

#Identitet

Definicija identiteta je ko smo, način na koji razmišljamo o sebi, način na koji nas gleda svet i karakteristike koje nas definišu.

A kad pogledamo ko smo, možemo prepoznati dva identiteta. Prvi je lični identitet koji se odnosi na sebe. S druge strane, socijalni identitet se odnosi na društvenu grupu ili kolekciju grupa. Dakle, identitet je nešto što se razvija, odnosno svakodnevno se „gradi“. Neki delovi identiteta daju se rođenjem, neki se neprestano menjaju kroz našu interakciju sa društvom, grupama, porodicom. Takođe, u zavisnosti od konteksta u kojem se nalazimo - oblikujemo svoj identitet npr. na pitanje kakav je vaš identitet, sklonićete prvo da identifikujete rod ako ste u sobi punoj suprotnog pola ili ćete pomenuti etničku pripadnost ako ste u mešovitoj kulturnoj grupi.

Zašto je važno znati svoj identitet u kontekstu interkulturalnog učenja? Budući da procesi interkulturalnog učenja podržavaju učesnike u razumevanju uticaja njihove kulturne pozadine na njihov razvoj identiteta, važno je zbog njihovog međuljudskog i interkulturalnog odnosa. Takođe, promovise da ne postoji bolja kultura od ostalih, već omogućava prostor za istraživanje razlika i sličnosti, razumevanje i prihvatanje različitih kultura.

Interkulturalno učenje vodi mlade da prilagode svoju sliku o kulturnim grupama i o pojedincima koji pripadaju kulturnim grupama, da aktivno slušaju i razumeju druge kako bi im ponudili prostor da slobodno manifestuju svoj kulturni identitet.

I U ovom procesu oni uče da se suzdrže od obeležavanja ljudi, da ih svrstavaju u kategorije koje su već stvorene pre stvarnog susreta.

Stoga je važno mladima dati prostora da prvo istraže svoj identitet i shvate sebe, a zatim nauče da razumeju druge kulture, druge identitete.

#Kulturna raznolikost

Kulturna raznolikost je važna jer se naša država, radna mesta i škole sve više sastoje od različitih kulturnih, rasnih i etničkih grupa. Možemo učiti jedni od drugih, ali prvo moramo imati nivo razumevanja jednih o drugima kako bismo olakšali saradnju. Učenje o drugim kulturama pomaže nam da razumemo različite perspektive u svetu u kojem živimo i pomaže da se raziđu negativni

stereotipi i lične pristranosti o različitim grupama.

Pored toga, kulturna raznolikost nam pomaže da prepoznamo i poštujemo „načine bivanja“ koji nisu nužno i naši sopstveni, tako da dok komuniciramo sa drugima možemo izgraditi mostove za poverenje, poštovanje i razumevanje među kulturama. Štaviše, ta raznolikost čini našu zemlju zanimljivijim mestom za život, jer ljudi iz različitih kultura doprinose jezičkim veštinama, novim načinima razmišljanja, novim saznanjima i različitim iskustvima.

Kulturna raznolikost podržava ideju da svaki čovek može dati jedinstven i pozitivan doprinos širem društvu zbog, a ne uprkos svojim različitostima.

Zamislite mesto gde se različitost prepoznaje i poštuje, prepoznaju se i cene različite kulturne ideje, podstiču se doprinosi svih grupa, ljudi su osnaženi da ostvare svoj puni potencijal, a razlike se slave.

#Stereotipi, Predrasude i Diskriminacija

Interkulturalno učenje ima za cilj da mladim ljudima opremi alate za prepoznavanje stereotipa i predrasuda u sopstvenom i tuđem ponašanju, da razumeju kako oni funkcionišu i da preduzmu svesne korake ka njihovom razbijanju.

Kako možemo definisati stereotipe i predrasude?

Stereotipi su uopštena, previše pojednostavljena ili preuveličana uverenja o grupi ljudi. Stereotip je „slika u našem umu“, koja određuje kako se držimo određenih verovanja o nekoj osobi, samo zato što ta osoba pripada određenoj grupi.

Predrasude je suđenje nekoga bez znanja, na osnovu onoga kako izgleda. Predrasude su negativni stavovi odbacivanja prema članovima grupe, zasnovani na prostoj činjenici da ih mi vidimo kao pripadnike toj grupi. Može se predrasuditi prema nekome na osnovu karakteristika kao što su percipirana rasa, pol, sposobnost, etnička pripadnost, nacionalnost, religija, starost, socijalni status, seksualna orijentacija itd.

Stereotipi i predrasude idu jedno uz drugo. Rezultat njih često dovodi do

diskriminacije. Dok su stereotipi kognitivne strukture, a predrasude su stavovi zasnovani na vrednosnim procenama, diskriminacija se odnosi na ponašanje. To je nepošteno ponašanje prema članovima grupe, zasnovano na predrasudama koje postoje prema toj grupi.

Diskriminacija je čin nepovoljnog razlikovanja bića na osnovu grupe, klase ili kategorije kojoj se smatra da pripada.

Znajući sve ovo, interkulturalno učenje dovodi u pitanje stereotipe i predrasude i odbacuje diskriminaciju bilo koje vrste. Interkulturalno učenje pruža prostor, mogućnosti i sredstva za učenje o drugima i zaključak je da su predrasude, stereotipi i diskriminacija pogrešni i da ih prevazilazimo promenom naše percepcije i ponašanja.

Mnoge metode, aktivnosti i radionice pružaju mladima prostor da se bore protiv predrasuda i stereotipa i da pronađu načine kako ih prevazići.

#Interkulturene kompetencije

Ako neko učestvuje u procesu interkulturalnog učenja, razvija se određeni niz kompetencija, koje se nazivaju interkulturene kompetencije. Interkulturalna kompetencija je sposobnost komuniciranja i ponašanja na odgovarajući način sa onima koji su kulturološki različiti i zajedničkog stvaranja zajedničkih prostora, timova i

organizacija koji su inkluzivni, efikasni, inovativni i udovoljavaju.

Postoje neka znanja, kompetencije i ponašanje koje možete iskusiti i razvijati kroz učestvovanje u nekim aktivnostima međukulturalnog učenja, tj. omladinske razmene, mobilnosti:

poznavanje kulture, politike i istorije;

poznavanje ljudskih prava;

poznavanje stereotipa, predrasuda i diskriminacije;

poznavanje kulturnih razlika;

poštovanje sebe i drugih;

osećaj socijalne pravde i društvene odgovornosti;

otvoren um prema različitosti;

tolerancija i poštovanje prema različitosti;

aktivno slušanje;

veštine timskog rada;

kritičko mišljenje;

međukulturalna empatija;

solidarnost;

suočavanje sa sukobima i nesporazumima;

1.2 KOJ JE REZULTAT INTERKULTURALNOG UČENJA?

#Aktivno učešće mladih

Aktivno učešće mladih znači da se bavite ili ste spremni da se uključite u donošenje odluka i građanski angažman. Mladi su osnaženi da igraju vitalnu ulogu u sopstvenom razvoju kao i u razvoju svojih zajednica, pomažući im da nauče vitalne životne veštine, razvijaju znanje o ljudskim pravima i građanstvu i da promovišu pozitivne građanske akcije.

Interkulturalno učenje podstiče i vodi aktivnom učešću mladih u društvu. Kroz međukulturne aktivnosti i procese učenja mladi ljudi stiču različit skup veština, razvijaju razumevanje različitih tema i osnaženi su da razumeju svoju važnu ulogu u društvu i preuzmu aktivnu ulogu u društvu. Oni su motivisani da učestvuju i donose odluke.

Kao rezultat interkulturalnih procesa učenja i aktivnosti možemo osnažiti mlade ljude sa veštinama potrebnim da preuzmu vodeću ulogu u društvu i postignu promene.

#Mir

Mir je u našoj moći.

Mnogo je značenja koja se odnose na mir, uglavnom vezana za rešavanje sukoba bez nasilja i straha. Međutim, mir ima različito značenje za različite grupe, za različite

regione, za različite starosne grupe. U našem regionalnom kontekstu mir bi mogao da upućuje na sposobnost prijateljskih odnosa, da žive u skladu, da se vide pod razumevanjem i s ljubavlju, da poštuju ljudska prava, zajedničku budućnost i praktikuju unutrašnji mir, gradeći pomirenje i solidarnost i još mnogo toga. Na ovaj način radimo mirovno obrazovanje. Prema UN-u, mirovno obrazovanje znači: mir je proces sticanja vrednosti, znanja i razvijanja stavova, veština i ponašanja za život u skladu sa sobom, drugima i prirodnim okruženjem.

#Pomirenje

Pomirenje uključuje uspostavljanje mirnih odnosa među društvima što zahteva promenu društvenog i psihološkog uma članova grupe u oba društva, promene motivacije, ciljeva, uverenja, stavova i emocija većine članova društva. Marrow (1999) pomirenje pominje kao ponovno uspostavljanje prijateljstva koje može potaknuti dovoljno poverenja kroz tradicionalni raskol.

1.3. KAKO POSTIŽEMO I PRAKTIKUJEMO INTERKULTURALNO UČENJE?

#Omladinske razmene i mobilnost

Jedan od instrumenata za postizanje i praktikovanje interkulturalnog učenja jeste pružanje prostora ljudima iz različitih kultura i opredeljenja da se okupe i uče jedni od drugih. Za mlade, to se može postići organizacijom omladinskih razmena i različitih mobilnosti, radionica itd.

Omladinske razmene omogućavaju grupama mladih iz različitih zemalja da se sastaju, žive zajedno i rade na zajedničkim aktivnostima tokom kratkog perioda (uglavnom 1 nedelja). Razmena mladih dovodi ljude različitog porekla,

različite kulture, religije, tradicije, različitih društvenih i političkih pogleda na jedno mesto i pruža im prostor da praktično žive zajedno kao priliku za praktikovanje interkulturalnih kompetencija za učenje. Uče da tolerišu i uvažavaju različitost, da je razumeju i prihvataju kao dobru i pozitivnu stvar. Omladinske razmene odvijaju se izvan školskog okruženja. Na omladinskoj razmeni, mladi uče kroz aktivnosti neformalnih metoda učenja, kao što su radionice, vežbe, debate, igre uloga, aktivnosti na otvorenom itd.

#Regionalna saradnja

Internacionalizacija i globalizacija postali su sastavni deo našeg društva i nastavljaju da dobijaju na značaju. Naš kontakt sa kulturno-raznovrsnim pojedincima bilo na radnom mestu, u obrazovnim ustanovama ili u našem svakodnevnom životu, brzo se povećava. Za mnoge je međunarodna saradnja vezana za posao u zemlji ili inostranstvu postala svakodnevica. Međunarodni mediji pokrivaju događaje širom sveta i lako pristupaju geografski i kulturno udaljenim zemljama. Na globalnom nivou više je nego jasno da smo svi različiti.

Ali na regionalnom nivou, kada vidite regione u svetu, možete li zaključiti da su u jednoj regiji ljudi prilično slični? Iako smo svi sve više međusobno povezani, i dalje se kulturno razlikujemo. Imamo

različite kulture i koristimo različite jezike. Uzmimo WB6 kao primer. Iako svi delimo mnoge stvari, naše kulture su različite. Interkulturalno učenje, što dovodi do poznavanja druge kulture i sposobnosti da sarađuju i rade sa drugom kulturom, vodi ka boljoj regionalnoj saradnji, što dovodi do bolje međunarodne saradnje. Vratimo se na WB6, imamo toliko zajedničkih stvari, a opet toliko predrasuda i stereotipa, toliko smo bliski, ali istovremeno tako udaljeni. Interkulturalno učenje kao takvo može dovesti do kočenja predrasuda i stereotipa, okončanja mržnje, okončanja diskriminacije i izgradnje boljeg regiona koji se može nositi i integrirati u globalni svijet.

Sarajevo, Bosnia and Herzegovina

“You never really know a man
until you understand things
from his point of view, until
you climb into his skin and
walk around in it.”

Harper Lee

ZAŠTO JE MEĐUKULTURALNO UČENJE I DIJALOG VAŽNO ZA WB6 I KOJA JE ULOGA MLADIH?

ZAŠTO JE VAŽNO?

Balkan je uključen u kulturnu različitost i međukulturni dijalog i to nam omogućava da sarađujemo. Rezultati Galup Balkan Monitora pokazali su da između 80-90 odsto ljudi u regionima zapadnog Balkana veruje da jsu slobodno kretanje ljudi i veća saradnja potrebni za dalji mir i razvoj u regionu. Pored toga, između 40-60 odsto želi jače veze između naroda u regionu. Međutim, ljudi su izrazili da se osećaju sve više i više otuđeno i različito jedni od drugih i da su sve manje slični. Konflikti u prošlosti su stvorili lažna uverenja o drugim kulturama i narodnostima. Čak i ako su ovi problemi više politički, oni deluju društveno, što utiče na percepcije i samim tim i na međukulturne odnose. Kada imamo ubeđenja o drugima, to nas

sprečava da pronademo nove mogućnosti, prijateljstva, partnerstva i radimo zajedno za bolju budućnost.

Kulturna različitost je pokazala da se povećava mogućnost rešavanja problema, kreativnosti i inovacija. Imajući ovo u obzir, imamo motiv za kulturnu različitost, te je sada jedini izazov da se osigura da ljudi imaju dobru međusobnu komunikaciju. Vežbajući međukulturni dijalog, mi počinjemo da gradimo mostove, da radimo zajedno i počinjemo da razumemo tuđe ideje i perspektive što nas konačno može dovesti do toga da smo bolje povezani.

Međukulturni dijalog, između ostalog, predstavlja put ka miru. Najvažniji izazov u društvu je da ljudi sa različitim životima i istorijom žive zajedno u harmoniji. Da bismo izgradili harmoničnu oblast, moramo da živimo zajedno sa našim razlikama, a da bi to uradili moramo naučiti da šetamo u cipelama drugih, da vidimo druge iz njihovim očima.

Angažovanjem u dijalozima i uz pomoć radoznalosti uma možemo da učimo jedni od drugih, ublažimo buduće tenzije i na kraju ćemo moći da stvorimo mirniji svet pun empatije.

Prednosti za zapadni Balkan 6 mogle bi da budu ogromne:

Prednosti za zapadni Balkan 6 mogle bi

da budu ogromne:

- Izbegavanje marginalizacije građana
- Shvatanje drugih i učenje od onih koji ne vide svet isto kao i mi
- Samootkrivanje i razvoj
- Nove mogućnosti i prijateljstva
- Identifikovanje sličnosti i razlika u kulturama
- Izbegavanje konflikata i shvatanje da se sporovi ne rešavaju nasiljem
- Promovisanje društvene kohezije
- Okupljanje ljudi
- Podsticanje mira i pomirenja

2.2 KOJA JE ULOGA MLADIH?

Pre svega, mladi ljudi moraju aktivno da učestvuju u interkulturalnom dijalogu. Trenutna pitanja su "šta i zašto", ali šta je sa "gde i kako"? Dijalozi mogu da dođu prirodno, opušteniji su i do njih dolazi bez većeg planiranja. Međutim, dijalozi između onih koji drže najdivergentnije stavove pokazuju se kao najkompleksniji, ali i kao ključni.

Dijalog bi trebalo da se dogodi na sigurnom prostoru, gde se svi osećaju prijatno, gde možete da govorite svoje misli, ali i tako da svako može da odustane i ode ako je potrebno. Ovo mora da važi za obe strane, jer dijalog zaista i nije dijalog ako nije zasnovan na jednakosti.

Kako se mladi mogu uključiti u ovakve

dijaloge? Šta mladi ljudi mogu da urade da bi ostvarili međukulturni dijalog i iskusili međukulturno učenje? Da li je to jednostavan proces ili zahteva vreme?

Evo nekih preporuka o tome kako se mladi ljudi mogu angažovati:

Pronađite zajednički teren, iako je iznenađujuće, istinito je da, pored toliko različitih ljudi i kultura širom sveta, uvek možemo da pronademo sličnosti. Svako ima hobije, strahove, želje i snove. Pre nego što pristupimo razlikama, prvo je važno da definišemo ono šta nas povezuje. Najbolje je koristiti teme kao što su muzika, sport, grafiti ili koncerti;

Budite radoznali i slušajte. Najvažnija osobina za razumevanje i učenje je radoznalost. Slušajte druge pažljivo; učite, proširite svoj um. Razmišljajte o informacijama koje primete i ne ograničavajte se samo na odgovor;

Budite otvoreni i empatični. Uobičajeno je čuti ideje i uverenja koje su u sukobu sa onim koje imate. Slušajući druge i posmatrajući njihovu perspektivu mi ne menjamo svoje ideale, već proširujemo kapacitete za empatije i simpatije;

Pokušajte da utvrdite gde je vaša kultura oblikovala vašu mišljenja i stavove; važno je identifikovati kulture i način na koji one oblikuju naše ideje. Interakcijom sa drugom kulturom, imamo priliku da doživimo našu iz drugog ugla i to se može odraziti na dejstvo koje je imala na naše ideale. Važno je napomenuti da identifikacijom vaše kulture ne pokušavate da je promenite, jednostavno ponavljate da ste svesni njenog postojanja;

Zapamtite da je dijalog proces i da nije zasnovan na neto rezultatu. Ne namećite ishode. Dozvolite da se razgovor odvija prirodno i da vidite šta se dešava vremenom;

Budite u toku sa drugim kulturama, putujte u inostranstvo, istražujte;

Razgovarate sa prijateljima, svojom porodicom, svojim komšijama o različitosti, prihvatanju, toleranciji, podelite sa njima sve šta ste novo naučili i kako se vaša percepcija promenila nakon određenog iskustva;

Učestvujte u razmenama mladih, upoznajte se sa novim ljudima i uspostavite nova prijateljstva;

Istražujte, počnite da upoznajete i otkrivajte sebe, da prepoznajete svoje predrasude i trudite se da ih smanjite uočavanjem činjenica, podataka, i upoznavanjem ljudi;

Međukulturni dijalog takođe predstavlja put samootkrivanja. Ako vaš način razmišljanja nikada nije u sukobu sa vašom okolinom, ne morate da se prilagođavate. Ako nikada ne napuštate svoju zonu komfora, kako možete da učite? Učeći o drugima, počinje da se vidi ono čime nas je naša kultura naučila. Počinje da se vidi kulturna identifikacija i priroda koja je formirala određena uverenja i percepciju vrednosti. To vodi ka razvoju samosvesti i omogućava nam da odrastemo;

Mislite kritički;

Klonite se lažnih vesti i ljudi koji šire mržnju i podržavaju podele među društvima putem društvenih mreža;

Volontirajte u vašoj lokalnoj zajednici, volontirajte u regionu i van njega. To će vam pomoći da sebe ispunite razumevanjem, da razvijete neke veštine, poboljšate život u vašoj zajednici i poboljšate sopstveni život, ali će vam takođe pomoći da steknete većna prijateljstva;

Verujte u sebe.

Omladinske razmene i mobilnost omogućavaju da se dotaknu neke ili sve gore pomenute stavke.

' Mladi ljudi mogu da imaju ključnu ulogu u unapređivanju međukulturnog dijaloga i prekograničnom razumevanju i mogu da pomognu u oblikovanju društvenog, ekonomskog, političkog i kulturnog života njihovih zajednica i njihovih zemalja. ' - Ujedinjene nacije

Svi smo lideri i svi imamo sfere uticaja. Bilo u školama, crkvama, džamijama, zajednicama ili drugim organizacijama. Mladi su sledeća generacija donosioca promena. Razgovarajući sa drugim ljudima sa različitom verom, kulturom, mišljenjem, mi učimo da gledamo na sve iz više od jednog ugla i to motiviše da preuzmemo inicijative i sprovedemo kako naše, tako i tuđe ideje u delo.

Svi imamo sposobnost da se zalažemo za druge grupe, religije, narodnosti i kulture. Mi možemo to da uradimo ohrabrivanjem drugih da učestvuju u interkulturalnim iskustvima i da dele ono što smo naučili da bi svi mogli da izvučemo nešto dobro.

Mladi imaju moć da utiču na nastavnike, roditelje i vršnjake, da prekinu negativne komentare i ubeđenja iz prošlosti i da povežu društvo, kako bi svet bio lepše mesto za život.

Uzajamno poverenje i poštovanje između naših društava će izazvati da buduće saradnje budu u znaku mira.

Belgrade, Serbia

"Reconciliation is
more beautiful
than victory."
Violeta Chamorro

Pristina, Kosovo

"Young people can play a crucial role in advancing intercultural dialogue and cross-cultural understanding and they can help shape the social, economic, political and cultural life of their communities and their countries."

United Nations

NEFORMALNI ALATI ZA VEŽBANJE MEĐUNARODNIH KOMPETENCIJA ZA UČENJE I OBRAZOVANJE ZA MIR

U sledećem delu ćemo predstaviti 12 radionica / metoda koje su predložili učesnici i tim trenera i fasilitatora na treningu o izgradnji kapaciteta koji je održan u Tirani. Svaka radionica pruža informacije o tome koji su ciljevi radionice i koje će se kompetencije razvijati kroz nju, koja je ciljna grupa i koliko učesnika može učestvovati u njoj.

Postoji detaljan opis radionice i predložena pitanja za diskusiju kao deo radionice. Na učitelju ili

omladinskom radniku je da modifikuju radionicu u kontekstu grupe kojoj se obraćaju.

Takođe, neke radionice su sprovedene kao prateće aktivnosti u školama u Albaniji, Makedoniji, Srbiji i na Kosovu. Pokazalo se da su zanimljive za učenike, bude raspravu i motivišu studente i mlade da govore, razmišljaju i izvode zaključke.

Podgorica, Montenegro

“Not one of us can rest, be happy, be at home, be at peace with ourselves, until we end hatred and division.”

John Lewis

MOŽETE LI ME ODREDITI?

Kompetencija:

Identitet, kultura, predrasude i stereotipi

Veličina grupe:

8-20 učesnika, uzrasta od 14 do 20 godina

Potrebno vreme: 1 hr max

Ciljevi radionice:

Razvijati znanje o identitetu, kulturi, predrasadama i stereotipima

Pomozite mladima da razviju osnovna znanja u odnosu na temu

Priprema i potrebni materijali:

10 reči na papiru: stereotip, predrasude, tolerancija, poštovanje, identitet, kultura, interkulturalnost, seksizam, nacionalnost, rasizam.

Zapišite definiciju ovih 10 reči na papir x 2

2 teniske lopte

Traka

Uputstva:

Voditelj / trener treba da stavi 10 reči na zid sobe u radionici na papir, bez mogućnosti da vidi o čemu se radi.

Učesnici treba da budu podeljeni u 2 tima. Svaki tim treba da dobije listu unapred pripremljenih definicija. Svaki tim ima 5 minuta da odluči koja će im definicija navesti koji termin. Zatim dve ekipe dođu do zida gde su napisane

reči. U ruku dobijaju loptu, a svaki od njih treba da baci loptu na jedan papir. Voditelj / trener uzima papir i čita reč na papiru. Tim mora brzo pročitati ispravnu definiciju. Ako tim greši, pruža se mogućnost drugom timu da pročita ispravnu definiciju. Ko dobije pravi odgovor, osvaja poen. Onda drugi tim baca loptu i dobiju reč. Igra se nastavlja dok se ne definišu sve reči. Tim sa najviše tačnih odgovora pobeđuje u igri.

Nakon igre sledi diskusija. Zajedno sa grupom, facilitator / trener daje zaključak.

Primeri pitanja za diskusiju:

Da li ste doživeli neku od ovih reči u stvarnom životu?

Šta je za vas vaš identitet, kultura? Možete li da definišete svoj identitet? Šta je sa kulturom?

Ko si ti na društvenim medijima? Da li društveni mediji predstavljaju vaš identitet?

Možete li reći neke predrasude ili stereotipe koje znate o određenoj grupi ljudi? Da li je ispravno suditi ljude i zašto?

KO SAM JA ?

Kompetencija:

Samorefleksije

Veličina grupe: Bilo koja

Potrebno vreme: 40 minuta

Ciljevi:

1. Da razmisle i otkriju o sebi

Priprema i potrebni materijali:

Olovke i A4 papir, opuštajuća muzika

Uputstva:

Voditelj postavlja muziku dok grupa sedi u krugu. Učesnici moraju napisati odgovore na pitanja koja fasilitator postavlja na sledeći način:

Ko sam ja?

Šta bi roditelji rekli za mene?

Šta bi prijatelji rekli za mene?

Šta bi "neprijatelji" rekli za mene?

Nakon svakog pitanja ostavite oko 3 do 5 minuta da razmisle i napišu odgovore.

Ostavite 2 minuta pojedinačna razmišljanja

Primeri pitanja za diskusiju

Pitajte ko želi da podeli u grupi bilo koji odgovor ili bilo koji odraz

Kako ste se osećali tokom ovih vežbi?

Jeste li ipak istražili zaglađivanje novog / nečeg što prije niste sami o sebi?

VREDNOST I IDENTITET

Kompetencija:

Lične vrednosti

Veličina grupe: Bilo koja

Potrebno vreme: 50 minuta

Ciljevi:

1. Da se odrazimo na važnost naših i drugih vrednosti
2. Da bismo razumeli kako nas „drugi“ mogu preoblikovati

Priprema i potrebni materijali:

A4 papir i olovke

Uputstva:

Zamolite učesnike da napišu 9 osnovnih vrednosti sebe - 5 do 7 minuta

Zamolite učesnike da ostanu sa vršnjacima, razmene papir jedan sa drugim i zamolite svakoga da izbriše 2 vrednosti svog prijatelja sa papira koji imaju na rukama

Zatražite od učesnika da uzmu svoj papir nazad sa 2 izbrisane vrednosti i razmisle kako se osećaju sa dve izbrisane vrednosti?

Sada u svojim papirima brišite druge vrednosti

U grupama učesnici treba da odrade nekoliko razmišljanja i pitanja:

Šta ste naučili iz ove vežbe?

Kako ste se osećali dok ste pisali svojih 9 osnovnih vrednosti?

Kako ste osetili da brišete dve vrednosti nekog drugog? Zašto ste izabrali da izbrišete baš te dve?

Kako ste se osećali kada vam je prijatelj izbrisao dve vaše vrednosti?

Kako ste se osećali kada ste morali da izbrišete dve vrednosti? Zašto birate te dve?

Kako se sada osećate sa 4 vrednosti manje?

Primeri pitanja za diskusiju:

Sa čitavom grupom

Naše vrednosti su ko smo, najbolji su deo nas, oni su naše ojačanje. Međutim, mi i naše vrednosti duboko smo pod uticajem drugih ljudi sa kojima radimo u interakciji, iz politike, medija, obrazovanja, roditelja, prijatelja itd., posebno u mladoj dobi.

Postajemo onakvi kakve nas politika, propaganda i mediji hrane informacijama (istinitim ili lažnim) koje povećavaju nivo predrasuda i mržnje među državama. Zamislimo kako se ovaj proces dešava u našoj lokalnoj stvarnosti i kako utiče na sve to saradnja mladih na Balkanu? Kako „drugi“ utiču na nas i koliko uticaja ima na nas „preoblikovanje“?

OSTALI

Kompetencija:

Poštovanje različitosti, kulturna svest, predrasude i stereotipi

Veličina grupe: 15

Potrebno vreme: 1h max

Ciljevi:

1. Istražiti različite kulture;
2. Prepoznati razlike i sličnosti među kulturama;
3. Pazgovor o predrasudama i stereotipima

Priprema i potrebni materijali:

Papir sa flipčartom, A4 papir, markeri, slike iz časopisa o različitim kulturama

Uputstva:

FVoditelj / trener treba da odluči o dve različite kulture, u zavisnosti od grupe učesnika (npr. Ako imate Albance i Italijane - italijansku i albansku kulturu ili druge). Učesnici treba da rade u nacionalnim timovima. Mešate kulture, npr. italijansku kulturu dajete albanskom nacionalnom timu, a albansku kulturu italijanskom. Ako imate više nacionalnosti, kulture možete pisati na papir i svakom timu dati drugačiju kulturu.

Svaka grupa dobija sledeće zadatke:

da napišu informacije o kulturi koju su stekli, šta znaju o njoj i da saznaju neku zanimljivu tradiciju o drugima;

da sumiraju sve predrasude i

stereotipe koje su čuli o drugima i zapišu ih.

Timovi imaju 30 minuta da pripreme plakat sa svim ovim informacijama.

Nakon toga svaki tim predstavlja svoj poster. Diskusija.

Primeri pitanja za diskusiju:

Kako ste se osećali istražujući drugu kulturu? Koje su teškoće pri razumevanju drugačije tradicije?

Jeste li poznavali neke predrasude i stereotipe? Da li ih vidite kao stvarnost? Da li je pogrešno suditi ljude na osnovu njihove nacionalnosti?

Šta vas je najviše iznenadilo?

Da li je drugoj kulturnoj grupi bilo dobro kada je morala slušati sve predrasude i stereotipe o svojoj zemlji? Da li su tačne ili ne? Kako vidite sebe?

MEMORIJA

Kompetencija: Jezičke veštine, raznolikost

Veličina grupe: 15

Potrebno vreme: 40 minuta

Ciljevi:

1. Istražiti različite jezike;
2. Prepoznati razlike i sličnosti u jeziku;
3. Razgovarati o različitostima

Priprema i potrebni materijali:

Papir za flipčart, A4 papir, markeri

Voditelj / trener treba da napravi kartice sa jednom rečju na svakom jeziku iz uključenih zemalja (npr. Ako imate učesnike iz 4 zemlje, napravite karticu iste reči na 4 jezika)

U kontekstu WB6, možete napraviti karticu za sledeće reči na 4 različita jezika (albanski, srpski, makedonski i bosanski): zdravo, pita, knjiga, mala, leva, kafa, igra itd.... Obavezno imate kartice na svakom jeziku i pobrinite se da imate min.5 reči za igranje.

Uputstva:

Napravite 5 timova od 3 učesnika različite nacionalnosti. Svaki tim igra igru pojedinačno. Samo facilitatori prate igru svakog tima da bi postigli rezultate.

Stavite karte na sto. Dajte svakom timu

1 minut da upamti položaj karata / reči. Zamolite ih da povežu reči sa istim značenjem. Zatim stavite reči licem prema dole i dajte 3 minuta da tim igra jednostavnu memorijsku igru. Pogledajte da li su pravilno povezali reči i jesu li ih zapamtili. Dajte svakom timu rezultat 1 - 5 u skladu sa ispravnom vezom i korektnom igrom u memoriji.

Kada su sve ekipe igrale igru, okupite grupu i razgovarajte. Za pobjednika možete obezbediti slatku nagradu.

Primeri pitanja za diskusiju:

Da li je bilo teško povezati reči / pronaći koje reči znače šta u svakom jeziku?

Imamo li slične reči koje koristimo na svim našim jezicima?

Da li je teško razumeti jedni druge?

Na jedan flipčart napišite reči koje svi koristimo.

MOJ INTERKULTURALNI GRAD

Kompetencija:

Predrasude i stereotipi, Raznolikost, manjine i problemi većine

Veličina grupe: Bilo koja

Potrebno vreme: : 45 minuta

Ciljevi:

1. Da prepoznamo sopstvene predrasude i stereotipe
2. Da se razgovara o različitosti u jednom gradu i položaju manjine i većine u jednom društvu

Priprema i potrebni materijali:

Flipčart, markeri u različitim bojama, možete dodati neke slike iz časopisa o različitim stvarima (kuća, zgrade, ljudi, saobraćaj)

Uputstva:

Podelite celu grupu u male grupe od max 5 učesnika. Svaki tim ima flipchart i može koristiti slike iz različitih časopisa ili markera. Svaki tim ima zadatak da nacrtaju svoj grad. Timovi treba da smisle šta treba da uključe - bolnice, tržnice, igrališta, ali i da imaju u vidu raznolikost. Svaka grupa treba da odabere najmanje 5 različitih kultura koje će uvrstiti u svoj grad i da odluči gde i kako će to raditi.

Timovi razgovaraju o tome ko je većina u njihovom gradu, ko manjina. Ko radi koje profesije i zašto? Da li će lekar npr. biti dama ili muslimanka?

Nakon 30 minuta za raspravu u manjim

grupama i crtanja svog gradskog plakata, učesnici predstavljaju svoj rad pred svima.

Diskusija je otvorena.

Primeri pitanja za diskusiju:

Da li je bilo teško odlučiti se šta ćete nacrtati u vašem gradu? Koje vrste institucija treba uključiti?

Da li je bilo teško odlučiti se ko je većina i ko je manjina u vašem gradu?

Kako ste podelili odgovornosti i uloge u društvu? Zašto npr. doktor je bela dama, zašto to nije crna osoba?

Zašto ne postoji igralište za npr. osobe sa invaliditetom? Imate li predrasude i stereotipe da ih niste uključili? Ili bar za homoseksualne ljude? Ili džamiju? Ili crkvu? Imate li predrasude prema različitim grupama ljudi? Da li je to tačno? Ne osećate se dobro kad imate ove ljude oko sebe ili?

Šta sada možemo dodati vašem gradu, kako bismo ga učinili raznovrsnijim? Sa manje predrasuda, više multikulturalnim, slobodnijim od diskriminacije?

OPASNOST REČI

Kompetencija:

Komunikacija i nesporazum

Veličina grupe: Bilo koja

Potrebno vreme: 30 minuta

Ciljevi:

T1. Da biste shvatili koliko je važna komunikacija

2. Da bi pokazali koliko lako možemo imati nesporazume

Priprema i potrebni materijali:

A4 papiri, olovke

kakav je oblik na papiru (ako ga ima).

Primeri pitanja za diskusiju:

Zamolite prvo učesnike da daju neke povratne informacije – šta su naišli iz ove igre. Očigledno je da su vaši papiri različitih oblika, a mnogima od vas izgleda drugačije. Iako su uputstva istovremeno bila ista, isti uslovi, isto okruženje koje smo i dalje čuli, razumeli i ponašali se različito jedni od drugih. To je normalno jer stvari ponekad razumemo drugačije. I tako se pojavljuju nesporazumi. Zamislite šta bi bio rezultat ove vežbe ili ako smo u normalnom svakodnevnom životu sa različitim ljudima, iz različitog porekla, različite kulture, različitih uslova?

Uputstva:

Dok grupa sedi u krugu, puštajte laganu muziku, zamolite ih da zatvore oči i urade korake sa papirom koji će im objasniti facilitator.

Tada facilitator započne da im daje uputstva:

Savijte papir u sredinu

Savijte sa desne strane

Pocepajte ga u gornjem levom uglu

Savijte na levoj strani

Pocepajte ga u gornjem desnom uglu

Savijte u gornjem levom uglu

Zatim zamolite učesnike da otvore oči, otvore svoje radove i vide rezultate,

GDE NASTAJE NASILJE U KOMUNIKACIJI?

Kompetencija:

Nenasilna komunikacija

Potrebno vreme: Bilo koja

Koha e nevojitur: 30 minuta

Ciljevi:

1. Razvijanje razumevanja komunikacije rasuđivanja
2. Razmišljanje o nenasilnoj komunikaciji

pitanju nešto živo, suđenje izgleda kao norma. Presude čine našu komunikaciju 'nasilnom', ali nije moguće ne donositi presude! Dakle, najbolje što se u takvom slučaju može reći:

... ". Po mom mišljenju

..." Tako vas doživljavam " itd.

Možemo li smanjiti donošenje presuda našim kolegama, starijima, mlađima, pacijentima i bližnjima?

Uputstva:

Korak 1 - Šta je nasilje? Učesnici bi trebalo da razmišljaju o pitanju šta je nasilje. Njihova stanovišta fasilitator piše na flip karti. Uopšteno, nasilje putem komunikacije predstavlja validnu tačku diskusije.

Korak 2: Posmatranja. Zamolite učesnike da pogledaju sobu u kojoj se nalaze, sede i pišu 5 zapažanja. 2-3 učesnika čitaju naglas. Od učesnika se zatim traži da napišu svoja zapažanja o osobi koja sedi u sobi. 1 ili 2 podele ono što su napisali.

Primeri pitanja za diskusiju:

Voditelji se predstave i svrha radionice

Čini se da posmatranje dolazi lako kada su u pitanju neživi objekti, ali kada je u

MOJE RAZUMEVANJE INTERKULTURALNOG UČENJA

Kompetencija:

Interkulturalno učenje

Veličina grupe: Bilo koja

Potrebno vreme: 40 minuta

Ciljevi:

1. Da bi se razumele kompetencije interkulturalnog učenj

Priprema i potrebni materijali:

Napišite u 3 kopije 10 glavnih nadležnosti ICL-a (ljudska prava, solidarnost, jednakost, inkluzija, komunikacija, poštovanje, empatija, socijalna pravda, različitost, kritičko razmišljanje)

Pronađite slike / fotografije koje se najbolje uklapaju u 10 gore navedenih kompetencija i ispišite 3 kopije za svaku kompetenciju

Napravite tri odvojene fascikle, gde svaka mapa ima 10 napisanih kompetencija i 10 slika

Uputstva:

Podelite grupu u 3

Dajte po 1 mapu svakoj grupi

Zamolite svaku grupu da uspostavi vezu između reči i fotografija i razmislite da li bi trebalo da postavite u red u skladu sa važnošću kako bi ih oni nabrojali?

Primeri pitanja za diskusiju:

Svaka grupa je predstavila kako su sastavili reči i fotografije. Zašto su tako odlučili. Rezimirajte glavne kompetencije interkulturalnog učenja i dijaloga, ponekad je teško razlikovati ih od zajedničkog stava, oni se međusobno usklađuju i utiču jedna na druge, a ponekad ne možemo jednostavno reći koja je od njih važnija i koja manje. Svaka od njih ima važnu važnost u određenom trenutku, vremenu, situaciji, okruženju itd.

PAUK

Kompetencija:

Smiren način razmišljanja

Veličina grupe: Bilo koja

Potrebno vreme: 30 minuta

Ciljevi:

1. Da podstiče pažljivost

Priprema i potrebni materijali:

2 ili 3 užeta

Uputstva:

Zamolite učesnike da stanu u krug. Voditelj započne igru držeći kraj užeta i daje drugi kraj 1 učesniku u krugu i kaže 1 do 3 pozitivne stvari koje je on / ona shvatio / zna o tom učesniku. Zatim osoba o kojoj je pričano zadrži deo konopca i daje kraj užeta narednoj osobi i tako uže ide svim učesnicima u krugovima sve dok svi ne dbiju deo konopca, dobiju dobru povratnu informaciju i dodaju kraj užeta nekom drugom.

Trebalo bi da kraj užeta date osobi kaja nema konopac, tako da ne ide 2 puta kod iste osobe.

Primeri pitanja za diskusiju:

Kako ste se osećali sa ovom igrom? Šta ste naučili?

Kao što svi vidimo, zajedno smo stvorili lepog pauka, koji simbolizuje veze

mladih / mrežu, koja je u ovom slučaju mreža ispunjena mirom, nezahtevnom snagom. Možemo li izgraditi takvu omladinsku mrežu stvarnom u našem regionu?

Svi mi prolazimo kroz različite faze, puteve, izazove i sreću. Nikad ne znamo u šta ide druga osoba, a znati da je to gotovo nemoguće ili teško, najlakša stvar koja se dogodi je presuda, diskriminacija, prebijanje itd. Međutim, znamo da nas presuda ne vodi do pozitivnih rezultata, takođe ne može da nas usreći. Zato trebamo pronaći neke druge praktične i dobre opcije.

Znamo da je svako od nas imao vedre strane, i stvari koje treba da poboljšaju, ponekad gledajući i ohrabrujući pozitivne stvari i snage kod ljudi na koje mi utičemo da bismo bili srećni i da bi bili bolji ljudi. Ovo će nas uputiti da češće otkrivamo pozitivnu stvar / ponašanje kod drugih. Dugoročno gledano, gledajući svetlu stranu ljudi, doprinosimo li izgradnji boljeg i mirnijeg društva, jer će ti ljudi stvoriti mir oko sebe i u svojoj okolini? Neće biti puno prostora za diskriminaciju i presude. Ako će svi raditi tako male stvari (ukazujući na jačanje ljudi) zamislite kakav bi bio svet?

VIDIŠ LI ŠTA JA VIDIM?

Kompetencija:

Raznolikost, tolerancija, prihvatanje, borba protiv predrasuda

Veličina grupe: Bilo koja

Potrebno vreme: 30 minuta

Ciljevi:

Da prepoznamo da ne uvek vidimo istu stvar

Da saznamo o vlastitim predrasudama i stereotipima

Priprema i potrebni materijali:

Jedna knjiga sa različitim koricama sa obe strane (npr. Jedna crna, jedna crvena korica), 2 papira i 2 markera

Uputstva:

Voditelj deli čitavu grupu na dve manje grupe i deli ih na dve strane prostorije radionice. On / ona drži knjigu u sredini. Grupa na levoj strani vidi crnu koricu, grupa na desnoj strani crvenu koricu. Grupe bi trebale biti okrenute jedna prema drugoj da ne bi videle šta druga grupa vidi. Voditelj postavlja pitanje „Šta vidiš“. Svakoj grupi daje papir i marker i daje im minut da zapišu šta vide. Nakon što istekne vrijeme, oni pokazuju šta su zapisali. Nakon toga razgovaraju i brane svoje mišljenje. Imaju 5 minuta pre nego što im facilitator pokaže obe strane knjige.

Ideja igre je da pokaže da u svakoj priči postoje dve strane i da razmotrimo

spoljne faktore našeg mišljenja i druge osobe kako bismo prihvatili stavove jednih drugih.

Primeri pitanja za diskusiju:

Kako ste osetili da vidite različite boje?

Da li vam je bilo teško shvatiti o čemu se radi?

Šta je smisao igre?

Kako ćete to primeniti u budućnosti?

Da li ste se ljutili isprva?

SLUŠAMO DA ODGOVORIMO, NE DA RAZUMEMO

Kompetencija:

Raznolikost, tolerancija, prihvatanje

Veličina grupe: : 16+

Potrebno vreme: Igra traje u zavisnosti od broja učesnika u radionici. 11 minuta za 10 učesnika

Ciljevi:

1. Razumevanje da ljudi vide ili čuju stvari u zavisnosti od njihove perspektive i da obično prenose priču onako kako su je čuli, a ne onako kako je rečena.

Priprema i potrebni materijali:

Nisu potrebni materijali,

Primer šale

Uputstva:

Jednom volonteru govori facilitator, a on / ona ima 1 minut da ga prenese osobi koja stoji ispred njega. Svaka osoba u grupi ima jedan minut da uradi isto, ispriča istu šalu osobi pred sobom. Poslednja osoba koja je slušala šalu, upoređuje je sa načinom na koji je prvi volonter rekao. Nakon što se ponavlja od osobe do osobe (ostali to ne bi trebali čuti pre vremena), šala se menja.

Primeri pitanja za diskusiju:

-Da li je bilo zanimljivo videti kako se šala menjala?

Da li je bilo teško preneti šalu?

Da li smo u stvarnom životu često skloni dodavati stvari u zavisnosti od našeg gledišta kada razgovaramo, prenosimo neke informacije, razgovaramo o nekoj situaciji?

Zašto to radimo?

Da li u diskusiji imate tendenciju da razumete šta drugi govore ili ste umesto nje našli odgovor? Zašto je to tako?

KOLOKO DOBRO ME ZNAŠ?

Kompetencija:

Stereotip, kulturne razlike, predrasude

Veličina grupe: oko 20 učesnika

Potrebno vreme: 30 minuta

Ciljevi:

Ne prihvatati stereotipe kao činjenicu za druge zemlje.

Napomena: Stereotipi koji se koriste u ovoj igri su oni koji štete većini ljudi iz odgovarajućih zemalja, a činjenice su proverene.

Priprema i potrebni materijali:

Štampani obrasci tabele sa činjenicama o zemljama. 5 njih. Po jedan za svaku zemlju. Stolovi bi trebali biti prazni. Voditelj pokazuje prave odgovore na kraju igre. 5 markera ili olovaka za svaku grupu.

Uputstva:

Učesnici su podeljeni u 5 grupa. Podeljeni su po jednoj zemlji (ispod tabela) po grupi. Treba pogoditi koje su istinite a koje lažne informacije. Nakon toga je rasprava.

Voditelj obezbeđuje prazan sto.

Primeri pitanja za diskusiju:

Kako se osećaš? Da li je bilo lako pogoditi šta je istina, a šta lažno?

Da li ste u tabelama prepoznali predrasude i stereotipe?

Prosudujemo li ljude na osnovu njihovog porekla i porekla? Država ili nacionalnost?

Je li to u redu?

Šta možemo u vezi s tim?

KOLOKO DOBRO ME ZNAŠ?

AMERIKA	TAČNO	NETAČNO
Svi Amerikanci su debeli?		X
Najsmrtonosniji posao u SAD je: PREDSEDNİK	X	
Postoji više od jedne kopije originalne nezavisne izjave.	X	
Najraznolikija zemlja na svetu	X	
Svaki Amerikanac poseduje pištolj		X

KINA	TAČNO	NETAČNO
Kineska novogodišnja proslava traje 15 dana	X	
Svi Kinezi su zaraženi Coronavirusom		X
Hong Kong ima više nebodera nego bilo koji drugi grad na svetu	X	
Sve je u Kini jeftino		X
Svi Kinezi znaju borilačke veštine		X

KOLOKO DOBRO ME ZNAŠ?

EGIPAT	TAČNO	NETAČNO
Danas korišćena kalendarska godina od 365 dana otkrivena je u Egiptu	X	
Svi Egipćani su muslimani		X
Više od 90% Egipta je pustinja	X	
Egipćanke ne voze		X
99% ljudi su Egipćani	X	

FRANCUSKA	TAČNO	NETAČNO
Francuzi su otkrili francuski poljubac		X
Francuska je poznata po pomfritu		X
Francuska je najpopularnija svjetska destinacija	X	
Francuzi su loše mirisali		X
U Francuskoj se možete udati za mrtvu osobu	X	

KOLOKO DOBRO ME ZNAŠ?

KOLUMBIJA	TAČNO	NETAČNO
Kolumbija je ubilačka prestonica sveta	X	
Kolumbija je baš poput Narkosa.		X
Svi prodaju ili prodaju drogu		X
Sve žene su supermodeli		X
Kolumbija je jedina zemlja u Južnoj Americi koja ima obalu i u Tihom okeanu i na Karipskom moru.	X	

PREDRASUDE I STEREOTIPI NA OTVORENOM

Kompetencija

Predrasude, stereotipi, diskriminacija uopšte

Veličina grupe: Bilo koja

Potrebno vreme: 1 h 30 minuta

Ciljevi:

Prepoznati predrasude i stereotipe

Da vidimo kakvu percepciju imamo o predrasudama i stereotipovima

Priprema i potrebni materijali:

5 slika iz časopisa za različite grupe (žena, muškarac, Balkanci, homoseksualci, crna zajednica)

5 flipchart-a i markera za svaku grupu

Uputstva:

Grupa je podeljena u 5 manjih grupa od 4-5 ljudi. Svakoj grupi je dodeljeno 3 zadatka.

prepoznati sve predrasude i stereotipe poznate po slici koju su dobili (npr. Sve predrasude na otvorenom poznate po ženi, muškarcu itd.);

napisati najzanimljiviji vic o njihovoj grupi viđenom iz perspektive predrasuda i stereotipa;

napisati kratki članak o vestima koji će pokazati predrasude prema svojoj grupi.

Učesnici rade na svojim flipchartovima i moderator naglašava da je važnost radionice takva da razmišljamo o predrasudama i stereotipima i postavljamo ih na otvoreno. Niko neće suditi grupama za pisanje svega što su čuli o njihovoj grupi, važno je da vidimo kako stvaramo stereotipe i predrasude.

Grupama je dato oko 40 minuta za izradu plakata.

Kada svi završe, grupa po grupa predstavlja svoje rezultate i diskusija je otvorena.

Primeri pitanja za diskusiju:

Da li je bilo lako pronaći predrasude i stereotipe prema ženi, muškarcu, homoseksualcu itd.?

Kako se osećate kada ste trebali da ih napišete na papir? Šta je lako? Ako ne, zašto ne?

Zašto sudimo?

Zašto se smejemo šalama kada smo svi svesni da su prepune predrasuda i stereotipa?

Šta mislite, kako se oseća homoseksualac kada čuje šalu o sebi?

A mediji i predrasude? Vidite li ovakav stav u svakodnevnim medijskim izvještajima?

MOŽEMO LI SE NAS DVOJE VENČATI?

Kompetencija:

Kultura, tradicija, predrasude i stereotipi prema različitoj religiji i etničkoj pripadnosti

Veličina grupe: Bilo koja

Potrebno vreme: 1 h 30 minuta

Ciljevi:

- prepoznati predrasude i stereotipe kada su etnička pripadnost i religija u pitanju

- istražiti kulturu i tradiciju

Priprema i potrebni materijali:

projektor za prikaz kratkog filma
flipcharts i markere

Uputstva:

Voditelj pokazuje učesnicima film o paru sa Balkana i njihovom venčanju. Par je iz različitih religija i različite nacionalnosti.

Filma: Balkan Wedding

Nakon filma, učesnici su podeljeni u dve grupe. Jedna grupa treba da radi na pripremi venčanja sa mladine strane i da vidi kakvu tradiciju i kakve običaje treba mlada pratiti po tradiciji.

Druga grupa treba da pripremi venčanje sa strane mladoženje i da vidi kakvu će tradiciju i stvari uključivati venčanje u skladu sa religijom i

kulturom mladoženje.

Kada završe ovaj zadatak, oko 15 minuta za pripreme, učesnici se okupljaju i iznose svoje detalje o venčanju. Debata je otvorena, tako da se učesnici mogu složiti koju tradiciju treba slediti i napraviti plan za venčanje.

Primeri pitanja za diskusiju:

Da li je teško pratiti tradiciju i kulturu? Šta je sa ljubavlju?

Da li se to dešava u stvarnom životu? Identifikujemo li predrasude i stereotipe koje imamo kada je reč o religiji i etničkoj pripadnosti?

Kako to radimo u praksi? Da li će ljubav prevladati nad svima njima? Kako možemo napraviti kompromis tako da se svako mišljenje, kultura poštuje i neguje?

PREDRASUDE U VESTIMA

Kompetencija:

Predrasude i stereotipi ogledaju se u vestima

Veličina grupe: Bilo koja

Potrebno vreme: 30 minuta

Ciljevi:

Da shvatimo šta je stav predrasuda?

Da se shvati kako bi se prepoznalo na koji se način predrasuda odnosi prema određenoj osobi

Priprema i potrebni materijali:

Odštampani novinski članci / vesti

Markeri

Uputstva::

Učesnici su podeljeni u manjim grupama od 4. Svakoj grupi je dodeljen priručnik sa vestima. Voditelj može da koristi ovde sadržane vesti ili neke druge vesti sa interneta. Svaka grupa može imati iste članke ili facilitator može svakoj grupi dati drugačije članke, tako da je rasprava koja sledi treba biti zanimljivija.

Svaka grupa treba da pročita članke, istakne dokaze o predrasudnom stavu, odluči kakav je stav i prema kome?

Primeri pitanja za diskusiju:

O kojim ste štetnim stavovima čitali?

Kako bi prejudicirani stav uticao na pojedinca i grupu ljudi?

Da li se ovi predrasudni stavovi zasnivaju na bilo kakvim stereotipima? Koje se etikete prave?

Kako biste se osećali tretiranim na ovaj način?

Da su ljudi poštovali međusobne razlike, da li bi imali iste stavove?

Kakav je predrasuda?

Kome su predrasude usmerene?

Izveštaj vesti 1

Gej ljudi se razlikuju / mržnja prema gejevima

Ali Kutinski i gejevi

Izveštaj vesti 2

Indijci imaju smešne akcente i boju kože i jedu smešnu hranu

Shila Shetti i Indijcima

Izveštaj vesti 3

Žene ne znaju ofsajd pravilo i ne razumeju se u fudbal

Sian Massei i žene

PREDRASUDE U VESTIMA

Primeri materijala za štampanje / primere vesti:

Izvod vesti 1

Ali Kutinski, 22, bio je u noćnom izlasku, koji se završio tako što se borio za svoj život. Ali, koji je policajac pripravnik, zabavljao se sa prijateljima kada je grupa od 20 dečaka, nekih čak starih 14 godina, počelo da viče na njih i da ih homofobično zlostavlja. Dečaci su Alija više puta udarali po licu i telu i izazvali nekoliko preloma lobanje i lica.

Ekstrakt i lajmeve 2

Više od 7.600 gledalaca požalilo se na rasizam u realiti show-u "Veliki brat slavni". Gledaoci su se žalili da takmičari iz Velikog Brata rasno zlostavljaju hollywoodsku zvezdu Shila Shetti. Oni su tvrdili da je Shetti iz Indije žrtva zlostavljanja. Shetti (31) obrušila se u suzama nakon što su je navodno podsmevali zbog njene boje kože, akcenta i kovanja.

Izvod vesti 3

Voditelji Sky Sports-a Mustafa Jovović i Richard Gil optuženi su za seksizam nakon što su objavili nekoliko komentara u vezi sa sutkinjom, zvanom Sian Massei. Oni su prokomentarisali njeno razumevanje pravila ofsajda tokom utakmice Premijer lige. Komentatori su verovali da su njihovi mikrofoni isključeni, ali zapravo su snimljeni uz napomene poput:

„Neko je bolje da siđe dole i objasni joj ofsajd.“

„Možeš li da veruješ? Ženski linijski sudija. Žene ne znaju pravilo ofsajda.“

PVN ALBANIA

Projekte Vullnetare Ndërkombëtare

Website: www.pvnalbania.org

Facebook: PVN Albania

Who are we?

International Voluntary Projects (Projekte Vullnetare Nderkombetare -PVN) is a non-profit organization aiming to contribute on local and global peace, sustainable development, human rights, inclusion and solidarity through local and international initiatives. It is a branch of the worldwide network, SCI, which promote the culture of peace since 1920.

Contact

Address:

Rr. Mine Peza, Pallati 103/1, K.3, Ap.6

Tirana, Albania

Mail : info@pvnalbania.org

Website: www.rycowb.org

Facebook: [Regional Youth Cooperation Office - RYCO](#)

Who are we?

Regional Youth Cooperation Office (RYCO) is an independently functioning institutional mechanism, founded by the Western Balkans 6 participants (WB 6): Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo*, Montenegro, North Macedonia and Serbia, aiming to promote the spirit of reconciliation and cooperation between the youth in the region through youth exchange programs.

The Agreement on the Establishment of RYCO was signed by the WB 6 Prime Ministers at the WB Summit held in Paris, on 4 July 2016.

RYCO are supporting great ideas that are promoting reconciliation, trust, cooperation and dialogue in the Western Balkans through supporting and funding projects which bring youth of the region together.

Contact

Address:

Rruga Skënderbej 8/2/2

Tirana, Albania

Mail : office@rycowb.org

Thank you to everyone who was involved in making this manual and we hope it will serve as a useful tool for those working for peace and reconciliation in the region.

United Nations
Peacebuilding

